

FIGYELŐ

Holl Béla (1922–1997). Piarista szerzetes-tanár volt, aki az egyházi iskolák megszüntetése után egy ideig egyházi, majd világi munkahelyein vált szerzetes tudóssá, mindvégig ragaszkodva fogadalmához, rendjéhez.

1922-ben született Budapesten. 1941-ben lépett a piarista rendbe. A rend főiskoláján teológiát, a Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar-latin szakot végzett. 1949-ben filozófiából dokto-rált. Az iskolák államosítása után hitoktató volt, majd különböző helyeken (Kispest, Pestújhely, Nézsza) segédlelkész, 1956–1960 közt Vácott egyházmegyei könyvtáros és levéltáros. 1960-ban az Országos Széchényi Könyvtár külső munkatársaként az akkor indult *Régi Magyarországi Nyom-tatványok* munkatársa lett, haláláig részt vállalt a szerkesztőség munkájában. 1975-től a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Főosztályának, 1977-től az Eötvös Loránd Tudu-mányegyetem Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének tudományos főmunkatársaként dolgo-zott. 1981-ben szerezte meg az irodalomtudományok kandidátusa fokozatot. 1977-től különböző egyetemeken (Szegeden, Budapesten az ELTE-n, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen) megbízott előadóként régi magyar irodalmat tanított.

Mint „renden kívüli” szerzetes (sokáig albérletben lakott, majd már nyugdíjas korban költöz-hetett be a rend pesti házába) idejét tudományos kutatásokra fordította. Váci könyvtárosságának terméke *A kétszáz éves váci könyv* (1973) című kötet. Kutatásait egy ideig meghatározta a *Régi magyarországi nyomtatványok* nemzetközi hírű köteteinek (1971, 1983) készítésében való aktív részvétele. Ehhez kapcsolódott a *Ferencffy Lőrinc, egy magyar könyvkiadó a XVII. században* (1980) című kiadvány. Ő adta ki és fordította latinból a Szentföld első hazai ismertetését, *Pécsvá-radi Gábor Jeruzsálemi utazását* (1983). Külön szeretettel foglalkozott imaszövegekkel és egyhá-zi népekekkel. Ő fedezte fel az időrendben második magyar nyelvű verses szövegünket (*Egy is-meretlen középkori iskoláskönyv és magyar verses nyelvemlék 1433-ból* – MKsz 1984), az ő kiadásában és magyarázataival jelentek meg 17. századi katolikus népekeink (*Régi magyar költők tára*, 7. és 15/B kötetek, 1974, 1993).

Közép- és koraiújkorai irodalomtörténetről, művelődéstörténetről rendezett konferenciák rend-szeres résztvevője, előadója volt. Előadásai, hozzászólásai kivételes anyagismeretét tükrözték. Nagy felkészültséggel, alapos történelmi, teológiai és nyelvi ismeretekkel rendelkezett. Szerteága-zó tevékenységét folyóiratok (köztük a *Magyar Könyvszemle*), évkönyvek, tanulmánykötetek őrzik. Munkáit gondosan készítette el, gyöngybetűkkel írt, lapalji jegyzetei megíratlan tanulmá-nyokat rejtenek. Élete utolsó éveiben főleg a magyarországi latin nyelvű liturgikus verses szöveg- emlékek kötötték le figyelmét. Sajnos nem sikerült befejeznie e művek kritikai kiadását. Remél-jük, hogy a már majdnem kész munka avatott kezekbe kerül, s napvilágot lát.

SZELESTEI N. LÁSZLÓ